

Bij handelsregister ingeschreven 'stille maatschap' is niet langer stil

Ellen Timmer

Sinds enige tijd deelt de Kamer van Koophandel op haar website¹ mee dat stille maatschappen met een onderneming zich moeten inschrijven in het handelsregister. Dit is gebaseerd op een wijziging² in een beleidsregel inzake het ondernemingsbegrip in het handelsregister³. Consequentie van inschrijving is dat de 'stille maatschap' niet langer 'stil' is. Daar valt het een en ander op aan te merken.

De tekst van de wijziging is in de beleidsregel voorzichtig geformuleerd en luidt: 'Ook aan een stille maatschap, of na invoering van Titel 7.13 BW een stille vennootschap, kan een onderneming toebehoren indien de activiteiten van de maatschap in Nederland als zodanig kwalificeren. De maten, respectievelijk vennoten, maken aannemelijk dat de samenwerkingsvorm een stille maatschap betreft.'

De geciteerde passage heeft echter niet tot gevolg dat stille maatschappen zich moeten inschrijven. Zoals ik hierna zal toelichten, kan in de eerste plaats niet worden gezegd dat een onderneming aan een stille maatschap kan toebehoren. In de tweede plaats is de maatschap niet meer 'stil' nadat inschrijving bij het handelsregister heeft plaatsgevonden.

Huidig recht

In het huidige recht kennen we de maatschap als algemene vorm, met een nadere uitwerking in de vennootschap onder firma en de commanditaire vennootschap. Kenmerk van de vennootschap onder firma en de commanditaire vennootschap is dat sprake is van bedrijfsuitoefening onder één gemeenschappelijke naam. Bij een maatschap ontbreekt deze combinatie van kenmerken. Dat kan het geval zijn omdat er niet onder gemeenschappelijke naam wordt geopecteerd of omdat de maatschap geen 'be-

drijf' heeft⁴. Het verschil tussen enerzijds de maatschap en anderzijds de vennootschap onder firma en commanditaire vennootschap heeft juridisch belangrijke gevolgen.

De vennoten van de vennootschap onder firma en de beherend vennoten van de commanditaire vennootschap zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden van de vennootschap. De externe aansprake-

'Ik raad het aan stille maatschappen af om zich bij het handelsregister in te schrijven.'

lijkheid is voor de maatschap geheel anders geregeld. Voorheen werden maatschappen niet in het handelsregister ingeschreven, omdat de inschrijfplicht alleen gold voor personenvennootschappen met een 'bedrijf'. Door een recente wijziging van de handelsregisterwet geldt nu wél een inschrijfplicht voor maatschappen.

Definitie maatschap

De maatschap wordt gedefinieerd als een overeenkomst waarbij twee of meer personen zich verbinden om iets in gemeenschap te brengen, met het oogmerk om het daaruit ontsane voordeel met elkaar te delen⁵. Een samenwerkingsverband dat geen voordeel beoogt, kan dus nooit een maatschap zijn. Aan

de andere kant is er meer nodig om te kunnen zeggen dat een maatschap een onderneming heeft. Dat er activiteiten worden ontplooid waarmee voordeel wordt behaald, wil nog niet zeggen dat er een onderneming is⁶.

Stille maatschap

In de wettelijke bepalingen zoals deze nu gelden voor de maatschap, wordt er geen onderscheid gemaakt tussen een openbare en een stille maatschap. Het begrip 'stille maatschap' is uitsluitend afkomstig uit de literatuur en wordt beschreven als een maatschap die niet onder één naam aan het maatschappelijk verkeer deelneemt. Als de vennoten van zo'n stille maatschap handelingen verrichten, doen zij dat op eigen naam.

Aan wie behoort de onderneming toe?

Voor inschrijving in het handelsregister is het nodig dat een onderneming toebehoort aan de (stille) maatschap. Het ligt niet erg voor de hand om dat standpunt in te nemen, gelet op de criteria die daarvoor gelden. Die criteria zijn nl. van een zodanige aard dat het opereren onder één naam vereist is.

Immers, volgens de eerder genoemde beleidsregel is onder meer relevant of:

- wordt deelgenomen aan het (normale) economische verkeer;
- er een organisatie van arbeid en kapitaal is;
- er sprake is van geregelde deelname aan het economische verkeer (duurzaamheid); en
- of er sprake is van meer dan één opdrachtgever/afnemer (zelfstandigheid)⁷.

Bij een stille maatschap neemt niet de

maatschap, maar nemen de vennoten deel aan het economische verkeer, en zijn – voor zover er ondernemingsactiviteiten zijn – voormelde kenmerken op de vennoten van toepassing. Dat heeft tot gevolg dat de onderneming (als deze er al is) niet toebehoort aan de maatschap maar aan de individuele vennoten. Op basis van het voorgaande concludeer ik dat een stille maatschap niet voldoet aan het vereiste dat aan haar een onderneming toebehoort.

Consequenties voor de inschrijvingsplicht

De Kamer van Koophandel verzoekt stille maatschappen thans om zich onder één naam in te schrijven. Dat illustreert het antwoord op de vraag 'Onder welke naam schrijf ik de stille maatschap in?' als gepubliceerd op de website van de Kamer¹. De Kamer schrijft: 'In het Handelsregister wordt de onderneming geregistreerd en apart daarvan degene die de onderneming exploiteert. De onderneming draagt een zogeheten handelsnaam

(waarmee hij naar buiten treedt). Degene die de onderneming exploiteert heeft ook een naam, dat kan een persoonsnaam zijn, maar ook een vof, bv, (stille) maatschap, etc. In de naam van de stille maatschap moeten de woorden 'stille maatschap' worden opgenomen. Dit is noodzakelijk om een onderscheid te kunnen maken tussen een openbare en stille maatschap.'

Deze aanbeveling van de Kamer leidt er toe dat de stille maatschap een openbare maatschap wordt, die opereert onder één naam (waarin dan merkwaardig genoeg wel de woorden 'stille maatschap' zijn opgenomen). Ik kan mij niet vinden in het standpunt van de Kamer en ik raad stille maatschappen daarom af om zich bij het handelsregister in te schrijven. **An**

1. www.kvk.nl/over-de-kvk/uw-inschrijving-bij-de-kamer-van-koophandel/inschrijven-bij-de-kamer-van-koophandel/moet-ik-mijn-bedrijf-inschrijven/inschrijving-stille-maatschap/
2. Staatscourant 16 mei 2011, <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2011-8401.html>.

3. Beleidsregel van de Staatssecretaris van EZ van 23 juni 2008, nr. WJZ 8074645, inzake het ondernemingsbegrip in het handelsregister.
4. Voorbeeld: accountantskantoren en notaris-kantoren zijn geen bedrijf in de zin van de desbetreffende wettelijke bepalingen.
5. Artikel 1655 boek 7A Burgerlijk Wetboek.
6. Let op dat verschillende wetten verschillende ondernemingsbegrippen kennen. Hier is alleen het ondernemingsbegrip uit de handelsregisterwet aan de orde.
7. Zie ook de Beleidsregel.

Ellen Timmer, advocaat bij Pellicaan Advocaten, Capelle aan den IJssel.

TOCH NIET DE PRULLENBAK IN... de maatschap blijft gewoon bestaan.

Laat u **informer**
wat dit voor u kan
betekenen

Paul Th. Stoele RA AA
ACCOUNTANCY CONSULTANT

Mansdalestraat 100
3067 JT Rotterdam
T 010 220 37 44
M 06 53 180 221
E info@stoele.nl
I www.stoele.nl